

Varen naar Portugal...

...om daar voorgoed te blijven

Tekst Man van het Woord. Foto's: Martine en Willy Vermeylen

Een bijzondere bootreis die avontuurlijker was én langer duurde dan gedacht. Een reis met een Linssen Grand Sturdy 470 AC Twin die hoogte- en dieptepunten kende. Wonderbaarlijke ontmoetingen met dolfijnen en haaien, gezellige havens om de avond en nacht door te brengen, leuk contact met andere schippers. Maar ook gesloten sluizen, een oververhitte motor en ladingen drijfhout. Het meest beangstigende moment was toen Willy in het water viel terwijl hij probeerde een verloren fender op te vissen. De tocht door de mooiste landschappen op een comfortabel schip maakte alle ongemakken goed. En natuurlijk de eindbestemming, vissersdorp Olhão in Portugal. "We wonen op onze prachtige boot in een land waar het nooit winter wordt, de bevolking vriendelijk is en de mooiste vaarroutes letterlijk om de hoek liggen. We gaan nooit meer terug."

Dat er een boot zou komen, was voor het jonge koppel Martine Verleene en Willy Vermeylen vanzelfsprekend. Allebei geboren en getogen aan de Belgische kust. Martine's vader was reder en visser en zij en Willy werkten allebei in Brugge bij Outboard Marine (later OMC Europe), het bedrijf dat buitenboordmotoren Johnson en Evinrude produceerde. In 1976 kochten ze hun eerste boot, een Shakespeare Clubman 14 van 4,34 meter met Evinrude 75 HP. "We hadden nog geen vaarervaring en de praktijk viel tegen. Met een speedboot de Noordzee op was lastig. Bij sterke stroming, hoge golven en een windkracht van meer dan 3 beaufort konden we eigenlijk niet naar buiten." Van 1979 tot en met 1988 voeren ze op een Shetland 570 met Evinrude 75 HP. "Deze boot liet ons kennismaken met de binnenwateren. In de vakanties maakten we rondvaarten van een week of twee door België of een

tocht naar het Veerse Meer." Toen hun driejarig zoon-tje in het water viel, was het even klaar met de boten. "Gelukkig hadden we hem geleerd dat hij zijn hand omhoog moest steken als zoiets gebeurde en kon ik hem snel uit het water trekken. Maar de schrik zat er goed in."

Verliefd op Portugal

Ondertussen bleef het kriebelen. "Iedere vakantie trokken we naar het water. Dan gingen we bijvoorbeeld naar Monaco of Barcelona, niet voor de musea en de architectuur, maar voor de jachthavens en de zee." In 2012 waren beiden met pensioen en diende de vraag 'wat met de rest van ons leven' zich aan. Dat er weer een boot zou komen, was al snel duidelijk, maar concrete plannen lieten nog even op zich wachten. Toen kleindochter Femke richting middelbaar ging en

de grootouders voor haar 'minder interessant' werden, ontstond het idee om België te verlaten. "In 2017 spraken we voor het eerst over een boot om op te wonen waarmee we naar Zuid-Europa zouden gaan." Het echtpaar had een paar eisen. Hun nieuwe woonplaats moest op het vasteland liggen en goed bereikbaar zijn vanuit België. Italië, Spanje en Frankrijk vielen om uiteenlopende redenen af. Portugal bleef over. "We gingen er in december van dat jaar op vakantie en na een paar dagen stond ons besluit vast. De temperatuur kwam niet onder de 15 graden, de mensen waren vriendelijk en de prijs-kwaliteitverhouding van zo'n beetje alles, met name ook van de jachthavens, was dik in orde."

Het daaropvolgende voorjaar ging het tweetal terug om de bureaucratische molen op te starten. En dat was makkelijker gezegd dan gedaan. "We moesten een verblijfplaats op het vasteland hebben. Een boot met een vaste ligplaats, telde niet als adres. Dus besloten we een appartementje te huren. Gemeubileerde appartementen konden we niet voor langere tijd huren, want de eigenaren verhuren die in de vakanties het liefst aan toeristen. Ongemeubileerde appartementen lieten geen huisdieren toe en dat zou betekenen dat onze hond niet mee kon. Gelukkig wisten we ons huis in België goed te verkopen en daarom besloten we in Olhão dan maar te kopen. Een klein appartementje vlakbij de ligplaats van de boot. Hadden we dat allemaal geregeld, kregen we ineens het bericht dat er geen plaats meer was voor een boot van onze omvang. Ze gingen de haven uitbreiden en tijdens de werkzaamheden konden we er niet in. En

er waren nog 659 boten voor ons op de wachtlijst, die intussen al is opgelopen tot 800. Lang verhaal kort, tot we in Olhão terecht kunnen, liggen we in Vilamoura. Een stadje met een hele andere sfeer, meer een soort Monaco, maar zonder de bijbehorende prijzen. Het is hier prachtig en we zien wel hoe lang het duurt."

'Het moest een Linssen zijn'

Voor de grote reis moest het echtpaar absoluut een boot van Linssen hebben. "Een andere optie was er niet." Martine en Willy zagen voor het eerst een Linssen op de Belgian Boat Show in Gent waar ze Luc en Ira het hemd van het lijf vroegen. "Hele hartelijke mensen die ons er snel van overtuigden dat onze volgende boot een Linssen zou zijn." Later volgde een bezoek aan de werf in Maasbracht. "Opnieuw werden we hartelijk en professioneel te woord gestaan. We kregen antwoord op al onze vragen, maakten een proefvaart, en kregen een rondleiding. Machtig mooi om het proces van vlakke staalplaat tot volledig afgewerkte boot te zien." Het echtpaar moest helaas concluderen dat een nieuwe Linssen er financieel niet inzat. Zo kwamen ze bij Best Boats in Roermond terecht. Daar kocht het tweetal op 14 maart 2018 een Linssen Grand Sturdy 470 AC Twin uit 2001 met 833 vaaruren. De boot had in 2016 een refit gehad en kreeg toen nieuwe instrumenten en een nieuw interieur.

"In België geldt dat als je boot maximaal 15 meter lang is en je minder dan 20 kilometer per uur vaart, je geen vergunning nodig hebt. Dat vonden we absurd. Dus we hebben alle cursussen gedaan die we kon-

den doen. Daarna zetten we ons vaarbrevet om naar internationaal ICC." De boot kreeg ook een naamsverandering: Crazy Frog werd Twilight. "We houden van de avondschemering en één van de boten van mijn schoonvader heette ook zo." Een ligplaats in België bleek moeilijk te vinden, dus besloten Martine en Willy om dan maar naar Plasmolen (Eldorado) te gaan, de plek waar de vorige eigenaar de boot had liggen. "Van Plasmolen hadden we nog nooit gehoord, laat staan dat we iemand kenden in de buurt. Maar we hebben er geen moment spijt van gehad. Een hele fijne plek waar mensen makkelijk contact met elkaar leggen." De Vermeylens huurden een ervaren binnenschipper in om ze bij te staan op hun eerste vaartocht van Roermond naar Plasmolen. "Dat was een goede beslissing, zo konden we onder begeleiding ervaring op doen met sluisen. Daarvan zouden we er héél veel gaan tegenkomen tijdens onze reis."

Theorie en praktijk...

Op 24 september 2019 verliet het echtpaar Eldorado, een beetje weemoedig. Ze hadden er ruim acht maanden gewoond. De kade stond vol uitzwaaiers. De reis begon voortvarend, maar al op de derde dag wilde de mast niet meer inklappen. Gelukkig bleek het slechts om een los draadje te gaan en dankzij een videogesprek met het team van Eldorado kon Willy het zelf oplossen. In de laatste Belgische haven stippelden ze de vaarroute door Frankrijk uit. In theorie zouden ze het land in 20 werkdagen (op zondagen worden de sluisen niet bediend) kunnen doorkruisen. "Een grote utopie, haha. Op de site van de VNF die we gebruikten stonden werkzaamheden, defecten en stakingen niet aangegeven en daar zouden we vaak mee geconfron-

teerd worden. Bovendien bleek de vermelde diepgang en doorvaarhoogte ook lang niet overal te kloppen." Dat had overigens niet enkel nadelen. Doordat ze direct op defecten en werkzaamheden stuitten en alternatieve routes moesten kiezen, kwamen ze op de negende dag van hun tocht in de scheepslift van Strépy-Thieu terecht, met een verval van ruim 73 meter. "Heel indrukwekkend, echt een bonus."

Een van de vele andere avontuurlijke trajecten onderweg was de Souterrain de Ruyaulcourt waar ze op dag 13 doorheen voeren. "We voeren een uur in deze smalle tunnel met onze schijnwerper aan en vlak achter een binnenvaartschip dat veel deining veroorzaakte. Daardoor moesten we steeds corrigeren en brandde een schakeling van de boegschroef door. Een probleem dat we pas konden oplossen toen we uit de tunnel waren. Daar bovenop liepen we ook nog eens vast omdat de diepgang minder bleek te zijn dan vermeld. Dat leverde gelukkig geen bijkomende schade op."

Met één been in de hemel

Het grootste en minst aangename avontuur beleefden Martine en Willy de volgende dag. Ze kregen een oproep dat ze bij sluis 17 op hun route een fender waren verloren. Willy ging van boord om met een sleepnet het ding aan wal te halen. Er brak een steen van de kade en Willy viel erachteraan. "Doodsbange momenten. Het was midden oktober dus ik droeg dikke kleding. Ik had geen zwemvest aan, het water was woelig, de kade was hoog. Het lukte me om de sluisdeur vast te grijpen, maar door de kou verloor ik snel kracht en het lukte me niet om te klimmen. Ik weet niet hoe, maar ineens vond ik een steunpunt

voor mijn voet en kon ik mezelf optrekken. Mijn vrouw was in paniek.”

Later die dag drong het pas goed tot Willy door wat er was gebeurd. “Ik raakte in shock en had helemaal genoeg van de reis. Ik had met één been in de hemel gestaan en wilde onmiddellijk naar huis.” Twee weken hadden ze nodig om op adem te komen, toen besloten ze hun tocht voort te zetten. Defecte sluizen, smalle vaargeulen, een brug waar ze alleen onderdoor konden door hun raam van de boot te halen, losgeraakte planten, drijvende boomstammen, een losgeslagen gronddanker... Het hield ze allemaal niet tegen. “Onze boot is comfortabel en de omgeving was echt heel mooi. De natuur kreeg haar herfstkleuren, daar genoten we volop van.”

Nachtvorst en mist

In de nacht van 17 op 18 november, dag 25 van de reis, vroom het voor het eerst. “We vreesden dat we in het kanaal zouden vastvriezen. Vanaf nu moesten we ’s ochtends de ruiten krabben. De binnenstuurhut vonden we moeilijk te gebruiken, dus we bleven boven in de kou staan.”

Het echtpaar slaakte een zucht van verlichting toen ze op dag 29 het hoogste punt bereikten (352 m boven de zeespiegel). Toch werd het hierna niet veel gemakkelijker. Er brak een periode aan waarin alle dagen met dichte mist begonnen. “Met mist zie je geen merktekens, bovendien was de stroming snel en dreven er ook nog eens veel dikke bomen. Wachten op helder zicht was ons nieuwe ritueel.”

Door een staking bij de laatste sluis van de reis, in Saint-Gilles, moesten ze 24 uur blijven liggen op een plek die daar niet op berekend was. “We maakten de boot dan maar vast aan een paar betonijzers die uit een betonmuur staken. Dat was wel spannend.” Het varen door de Camargue was een beloning voor het wachten. De korte broeken konden aan. Dravende witte Camargue-paarden en foeragerende flamingo’s zorgden voor het ultieme vakantiegevoel.

En dan de zee

Op dag 42 werden de binnenwateren vaarwel gezegd en ging de tocht verder over de Middellandse Zee. “In Sète wonnen we eerst informatie in bij ervaren zeelui. De belangrijkste les: niet varen als de wind van zee komt, want dan is het lastig om de haven in te komen. Varen op zee was wennen, vooral het rollen van de boot.” In Cap d’Agde was het lang wachten op beter weer. “Hier trok twee keer een heftige storm over ons

heen. We lagen diep in de haven en het water kwam over de kade. We gebruikten onze rubberen matten om de boot te beschermen en waren er nog steeds niet gerust op.”

Op weg van Blanès naar Barcelona kregen Martine en Willy voor het eerst gezelschap van dolfijnen. Iets wat tijdens de reis nog vaker zou gebeuren. Eenmaal in Barcelona voelden ze zich klein en lichtjes geïntimideerd. “We lagen langs zulke grote jachten, waaronder de Dilbar (156m). We waren een mug tussen de olifanten.” Op weg naar l’Ampolla zwommen twee haaien een tijdje met de boot mee. Op 8 januari hield de Guardia Civil de boot tegen, op zee, vlak voor de haven van Valencia. “Een bijzondere gebeurtenis. De ambtenaren mochten blijkbaar niet aan boord komen, dus we gaven onze papieren door met een schepnet. Na een tijdrovende procedure, lagen we even later naast elkaar in de haven. Waarom de controle niet daar mocht plaatsvinden, werd ons nooit helemaal duidelijk. Wel gaven de agenten ons daar complimenten over de schoonheid van onze boot.”

Het derde deel

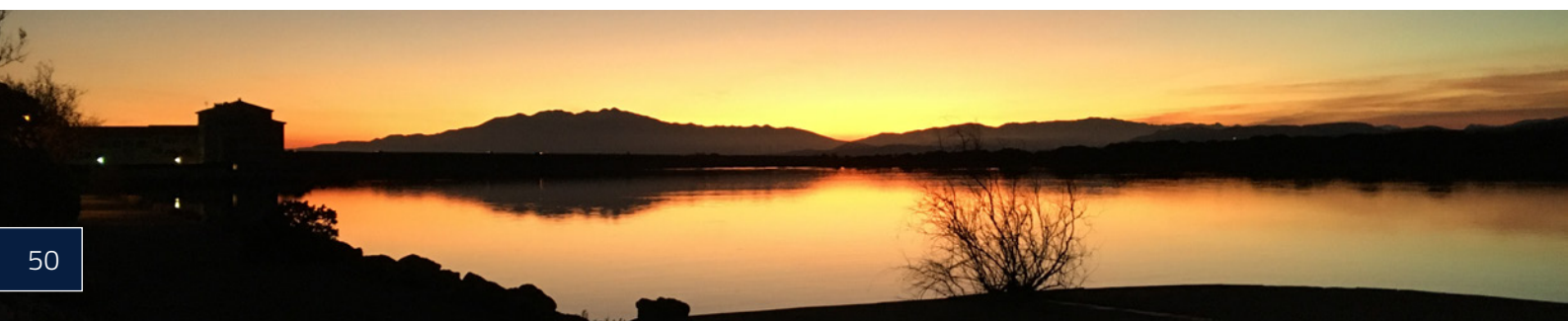
Op 27 januari voer de Linssen Grand Sturdy 470 AC door de Straat van Gibraltar. “Qua vaartechniek begon hier het moeilijkste deel van onze reis. Vanaf dat moment moesten we rekening houden met de getijden die hier 3 meter of meer verschil uitmaken. En dan nog zeetankers, sterke stroming, een strikt verkeersscheidingsstelsel en hoge golven. Maar eerst nog even varen tussen twee werelddelen; rechts Europa en links Afrika. Indrukwekkend en heel mooi.”

In de haven van Mazagón keerde de douane 'de ganse boot binnenstebuiten' op zoek naar illegale opvarenden en smokkelwaar. Op 31 januari stuurde Willy de boot eindelijk de Guadiana op, de grensrivier tussen Spanje en Portugal. "We kregen direct een goed gevoel. Wat een bijzonder moment om de laatste etappe af te leggen. Het was ons toch maar gelukt als eenvoudige lui om bij onze eindbestemming te komen. De mensen thuis waren er trouwens minder blij mee. Ze volgden ons via fotoverslagen op Facebook en misten direct de dagelijkse updates."

Terugkijkend op de reis concludeert Willy dat het een hele leuke ervaring was. "We voelden ons altijd thuis op de boot. En nog steeds. In ons appartement komen we zelden. Onze boot trekt bekijks. Onderweg en op onze eindbestemming is ze vaak gefotografeerd. Veel mensen hebben ons belangstellend naar het merk gevraagd, de naam Linssen is niet zo goed te zien vanaf de wal. Wij genieten met een grote G van het Portugese leven. Hier is geen stress of tijdsdruk. Mensen leven bij de dag en dat is aangenaam. Wat vandaag niet af komt, gebeurt morgen. De zon schijnt minstens 300 dagen per jaar. Je vindt hier de mooiste minstrandjes tussen de kliffen die alleen bereikbaar zijn over het water alsook de befaamde Benagil Cave en Praia Marinha. In de directe omgeving zijn veel gezellige havens waar we kunnen aanleggen. We

varen gemakkelijk naar de uiterste zuidwestelijke punt van Europa. Vilamoura ligt centraal in de Algarve met zijn vele natuurparken. En als we straks, over één, twee of drie jaar in de haven van Olhão liggen, zijn we inwoners van een heel authentiek stukje Portugal. Ze spreken hier vlot Engels, Frans en soms zelfs Nederlands, maar we zijn van plan om toch Portugees te gaan leren om meer contact te krijgen met inwoners. Het is wel duidelijk, we willen onze boot niet meer kwijt en behalve voor familieaangelegenheden gaan we niet meer terug naar België."

De reis in cijfers

vertrek: 24 september 2019

aankomst: 1 februari 2020

131 dagen | 6 landen* | 64 vaardagen | 3434 km |
waarvan 967 zeemijlen | 248 sluisen | 363 draaiuren
voor beide motoren | 3726 liter diesel (voor 2 motoren,
verwarming en stroomgenerator) | 3715 foto's | 36
video's

*Nederland, België, Frankrijk, Spanje, Verenigd
Koninkrijk (Gibraltar) en Portugal

Martine en Willy Vermeulen
Grand Sturdy 470 AC "Twilight"